

מורה חדש (אוי קלט)
שנת ה'תש"ג
העורך: ד"ר א. מרטון
המאייר: מרת מרת מרת

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Izrael és a Szovjetunió

Írta: DANZIG HILLEL

Ujra rebesgetik, hogy rövidesen helyreáll a diplomáciai kapcsolat Izrael és a Szovjetunió között.

semleges helyen izraeli és keleteurópai térszerek között ebben a kérdésben.

Rákosi Mátyást eltávolították a magyar politika éléről

Ha Magyarország új miniszterelnökének, Nagy Imrének tegnapi bemutatkozó beszéde alapján kellene ítéletet alkotni az új magyar politikai helyzetről, azt kellene mondani, hogy a magyar belpolitikában forradalmi változás következett be.

A külpolitikai helyzet szintén arra inti a szovjet urait, hogy igyekezzenek békés megoldást keresni a nyugati világgal, mert ilyen megrendült belső biztonsági viszonyok közepette semmi körülmények között sem vállalhatják a háborús konfliktus kockázatát.

A magyarországi változás legfőbb oka azonban kétségtelenül az, hogy a jogaitól és szervezkedési szabadságától megfosztott magyar munkásság is elérkezettnek látta az időt, hogy több kenyeret, emberségesebb munkafeltételeket és szabadabb életet követeljen a maga számára.

Amíg a szovjetrendszer nem tér rá az igazi és tiszta demokrácia útjára, amíg nem lesz meg a lehetősége annak, hogy a tömegek szabadon nyilvánítsák politikai akarataikat, addig minden változás, amely ezen a területen bekövetkezik, legyen az bármilyen forradalmi jellegű is, problematikus értékű marad és nem tekinthető egyetnnek, mint taktikai visszavonulások, amelyet addig hagynak érvényben, míg a helyzet konszolidálódik és újra rohamra lehet indulni az emberi szabadságjogok ellen.

Gépipari miniszter: Zsofi-nyecz Mihály. Nehézipari miniszter: Hildas István. Könyvüipari miniszter: Kiss Árpád. Kereskedelmi min.: Bog-nár József (volt budapesti kiscgazdapárti polgármester). Élelmezési miniszter: Al-tomár Iván. Begyűjtési miniszter: Ti-sza József. Építészügyi min.: Szijjártó Lajos. Népevelési min.: Darvas József (Nemzeti Parasztpárt). Közoktatásügyi miniszter: Erdely-Grúz Tibor prof. Egészségügyi miniszter: Dr. Zsoldos Sándor. Közközeletési és postamin.: Bebrita Lajos. A Tervhivatal vezetője: Sallai Béla.

Nagy Imre éles támadása Rákosi ellen

Budapest, (UP). Az ujonnan megválasztott magyar parlament első ülésén kiderült, hogy Magyarország politikai életében váratlan és nagyhorderejű fordulat állt be. Amikor Rákosi Mátyás két nap előtt benyújtotta kormányának lemondását, hogy a nemrég lezajlott parlamenti választások alapján új miniszterelnököt nevezzenek ki, senki sem kételkedett abban, hogy formális lemondásról van csupán szó és Rákosi, a magyar kommunizmus „legendás” vezére továbbra is a kormány élén fog állni. De a Kommunista Párt központi titkárságának két nap előtt történt átszervezése már jelezte, hogy sokkal mélyrehatóbb változásról van szó. Ugyanis megszüntették a párt főtítkári állását, amelyet eddig Rákosi töltött be és helyébe háromtagú titkárságot választottak, melynek Rákosi is tagja.

A magyar parlament tegnapi ülésén még ezen előzmény után is bombaként hatott, hogy az új kormány miniszterelnökévé Nagy Imre mutatkozott be, aki közölte, hogy Rákosi a kormányban befőtött minden tisztességéről lemondott. Rákosi Mátyás a bejelentést a képviselői padban ülve hallgatta végig. A parlament ezután jövénnyel hagyta a törvényt, amely több minisztérium egybeolvasztása által 26-ról 19-re csökkenti a magyar kormány tagjainak számát.

Második miniszterelnök-helyettes és mezőgazdasági miniszter: Hegedüs András. Külügyminiszter: Boldokécski János (volt prágai nagykövet). Hadügyminiszter: Barta István tábornok (volt vezérkari főnök). Pénzügymin.: Ott Károly. Igazságügyminiszter: Erdélyi Ferenc (Kiscgazdapárt).

MOSZKVA HOZZÁJÁRUL a szabad német választásokhoz?

London (UP). A Moszkvában folyó nagyjelentőségű politikai tárgyalásokról, amelyekben a Szovjetunió nyugati nagykövetei is részt vesznek, érdekes diplomáciai jelentések futottak be. Ezek szerint Malenkov miniszterelnököt kényes helyzetbe hozta a keletnémetországi lázadás, amely röviddel azután robbant ki, hogy a szovjethatóságok valamilyen lazították a kormány gyeplőit ebben az országban.

Angol politikusok véleménye szerint a Szovjetunió legközelebb a négy nagyhatalom konferenciáját fogja javasolni, amelynek tárgysorozatán első helyen Németország kérdése szerepel. Churchill angol miniszterelnök megbetegedése után bizonyára Moszkva veszi át a kezdeményezést ebben az ügyben.

Egyes angol politikusok azt jósolják, hogy a Szovjetunió hozzá fog járulni szabad választások megtartásához egész Németországban azzal a feltétellel, hogy Németországot semlegesítik és bezúntatják Nyugat-Németországot felfegyverezést a nyugateurópai védelmi szövetség keretében.

India csak Délkorea hozzájárulásával küld katonákat

New York (UP). India UNO-főmegbízottja tegnapi közzétette Hammarckjöld főtítkárral, hogy India csak abban az esetben küld katonákat Koreába, a semleges bizottság felügyelete alá helyezett hadifoglyok őrzésére, ha a dél-koreai kormány hajlandó együttműködni az UNO-val.

A főmegbízott ugyanakkor ismételte India követelését, hogy hívják össze azonnali az UNO közgyűlést a Koreában beállott válság megtárgyalására. India nézete szerint a Syngman Rhee elnök és Robertson helyettes amerikai külügyminiszter között folytatott tárgyalások csődje következtében beállt az a pillanat, amikor össze kell hívni a rendkívüli közgyűlést. Szűzből ellentmondó hírek érkeznek a Syngman Rhee és Robertson között folyó tárgyalásokról, de annyi bizonyos, hogy a tárgyalások nem szakadtak félbe, viszont meggyezés sem jött még létre.

Az UNO-főparancsnokság tegnapi közölte, hogy a még kezében lévő 9 ezer észak-koreai antikommunista hadifoglyot a felsziget déli részében felállított új fogolytáborokba helyezték át, erős amerikai őrizet alatt. A táborok pontos fekvését titokban tartják. Közben az északi rádió további heves támadásokat intéz az UNO ellen, mert nem gondoskodik a kiszabadult hadifoglyok elfogásáról.

Laniel teljes függetlenséget ajánl az indokínai államoknak

Páris (UP). A francia kormány tegnapi jórómán teljes önállóságot ajánlott fel az indokínai államoknak és kijelentette, hogy teljesen véget akar vetni a gyarmati uralomnak. A Vietnam, Laosz és Kambódia kormányaihoz intézett avaros jegyzékben azonnali tárgyalások megkezdését javasolják az országok teljes politikai, gazdasági és katonai önuralmáról. A francia kormány biztosítékot ad arra, hogy a közölte és az indokínai államok között fennálló viszonyok anyiban fogják kordátolni teljes függetlenségüket, amennyihez önként hozzájárulnak.

Dr. Fendrich Ernő és neje, szül. Salgó Margit örömmel tudatják, hogy júli 4-én (szombaton), az Aszuta-kórházban KISLÁNYUK született.

Mindez feltevés csupán, jöllehet bizonyos logika vonalán mozog. Walter Lippman, a kitünő amerikai himnagyarozó így nevezi a moszkvai engesztelések politikáját: „a sztalin imperializmus szöveg ellentéte.” A Szovjetunió likvidálni akarja „fennálló konfliktusait a szabad népekkel”. S nem akar várni ezzel, míg összeül a „nagyok találkozója”. Ellenkezőleg: meg akarja előzni e találkozót a nagyhatalmak egymásközötti viszonyának keretén kívüli konfliktusok rendezésével; úgy hogy ha egyszer még sor kerül a négyhatalmi találkozóra — tiszta lappal ülhessenek a Szovjetunió vezetői a „nagyok asztalához” a középhatalmakhoz és kisállamokhoz való relációjuk tekintetében.

Ha valóban ez a gondolat vezérli a szovjet-diplomácia lépéseit, — akkor csak ugyan plauzibilisnek látszik az Izraellel való viszony újrarendezése a közeljövőben. Ez is a „fennálló konfliktusok” sorába tartozik, melyeknek rendezése meg kell, hogy előzze a négyhatalmi találkozót. Ez a találkozó ugyan még messze van a politikai valóságtól, de minden engesztelő lépés fokozza a szükségszerűségét és gyengíti a morális ellenállás nyugati pozíciót e találkozással szemben.

Sokféle értelmezése van a „sztalin imperializmus” ellenértjé-nek. Vannak politikuskok — különösen az Egyesült Államokban — akik a Szovjetunió hatalmi pozíciójának meggyengülését, illetve Sztalin utódának gyengeségét látják benne. Az angolok más vélemények vannak. Ok békepolitikát és reális békeesélyt látnak az orosz diplomácia új irányzatában. Ezt a véleményt képviseli — csaknem egyedül — az amerikai fronton Walter Lippman, midőn azt írja, hogy „nem a katonai nacionalizmus vezetője az Oroszországot”.

De bármi is legyen a nagyhatalmi szempont az új szovjet-politika irányzatában és megítélésében, nem fér kétség ahhoz a változáshoz, amit kisállamok és középhatalmak felé mutat ez a politika.

S miben áll a változás? A „sztalin imperializmus” nem tűrt semmilyen konkurenciát a társadalmi, vagy politikai haladás frontján. S elsőszámú ellenségeit azokban az államokban látta, melyek nemkommunista haladást jelentettek a népek számára. Ilyennek számított: a nyugateurópai szociáldemokrácia és az a kísérlet, amit a négyves demokraták munkakormányzat produkált Angliában; a Moszkvától elszakadt európai kommunizmus első, lázadó csemétéje — a jugoszláv titóizmus; továbbá az új keleti demokráciák: Törökország, India, Burma és nem utolsósorban Izrael. Nem az arab nacionalizmusban, nem a muzulmán fanatizmusban és nem a nyugati konzervativizmusban és reakcióban látta a „sztalin imperializmus” igazi ellenfeleit, hanem azokban a politikai és társadalmi krétciókban, melyek más hal-

Az United Hungarian Jews alelnöke Pardosz-Chanan

Mult hét keddjén nagy és váratlan öröm érte a Pardosz Channa-i bét olimban lakó magyar zsidókat. Mr. Morris Wall, a United Hungarian Jews of America alelnöke és felesége Mrs. Wall a női és szociális bizottság egyik legaktívabb tagja, a Hitachdut Oléj Hungaria egy delegációjának kíséretében, meglátogatta a bét olimot és az ottani HOH bizottságnak átadott 9 zsák ruhaneműt, amelyet az United Jews of America küldött Izraelbe azzal a céllal, hogy a HOH az arra rászorulókat között azt ossza szét.

A HOH vezetősége a lehetőségekhez képest mindig juttatott hol élelmiszert, hol ruhaküldeményt a bét olim öregek lakóinak és most kihasználta a Wall-házaspár izraeli látogatását arra, hogy ezt a nagymennyiségű ruhát az adományozók részvételével osztassa ki.

A látogatók a reggeli órákban érkeztek a bét olimba, amikor a bét olim lakói a különböző ipari műhelyekben végzik napi munkájukat. Az UHJA alelnöke és felesége, így tehát felkeresték a bét olim foglalkoztató műhelyeit, a varrodát, a cipészműhelyt, a szőnyegszövő üzemet, a lakatosműhelyt és az ezekben a műhelyekben dolgozó öregek közül az egyiket megkérdezték a bét olim munkájáról, a vendégek látogatásának híre futótűzként terjedt el a bét olimban és a kiállítási terembe már párszáz magyar zsidó kísérte az amerikai házaspárt és a HOH delegációját.

A kiállítást megtekintése után Mr. Morris Wall intézett spontán beszédet a jelenlévőkhez. Vázolta azt a munkát, amelyet a United Hungarian Jews of America végzett eddig az Izraelben élő magyar-zsidóság megsegítése érdekében és biztosította a bét olim lakóit, hogy a jövőben meg fogják sokszorozni erőfeszítéseiket az Izraelben lakó szegénysorsu magyar zsidóság megsegítésére. Mr. Wall beszédét az egybegyűlt nagy lelkesedéssel fogadták és minden oldalról köszönettel halmozták el az amerikai házaspárt. Ezután Mrs. Morris Wall erős meghatottsággal küzdöve tett a maga, valamint amerikai asszonytársai nevében ígéretet további fokozott segítségre. Abban a reményben fejezte be beszédét, hogy a legközelebbi jövőben már a bét olim lakói érezni fogják a fokozottabb és a megváltoztatott segítség előnyeit.

Mr. Wallék ezután meglátogatták a bét olim ebédlőjét, minden ételt megköstöltek és nagy meglepedéssel nyilatkoztak mind az enni- és innivaló mennyiségéről, mind annak minőségéről.

A bét olimban tett látogatása után Mr. Morris Wall kijelentette, hogy a tapasztaltak alapján az United Hungarian Jews of America elterjesztést fog tenni az eddigi segítségi módszerek megváltoztatására, mert tapasztalata alapján más módszereket kell bevezetni az izraeli rossz helyzetben levő magyar zsidóság megsegítésére.

Mr. Wallék még pár napot tartózkodnak Izraelben, hogy aztán Európán keresztül térjenek vissza Amerikába.

Húsz zsidót kiutasítottak Egyiptomból

A Jerusalem Post híradása szerint az egyiptomi kormány kiutasítási végzetést adott ki húsz zsidó ellen, akik hosszú évek óta élnek Egyiptomban. A kiutasítottak a közeli napokban fognak Ciprusba érkezni.

A jelentés hozzáfűzi, hogy a kiutasítottak kivétel nélkül idegen állampolgárok. Egyesek angol útlevéllel bírnak. Az egyiptomi belügyminiszter végzése „nem kívánatos” személyeknek nyilvánította őket.

A Nemzeti Munkásszervezet Herzi-napi felvonulása Jeruzsálemben

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Pénteken délelőtt Jicchák Kariv jeruzsálemi polgármester, Lévi Abrahámi rendőrpáncsnok és számos előkelőség jelenlétében ünnepélyesen megnyitották a közönség számára a Mamilla-utcában lévő Stern-házat, ahol 1896 november 2-án dr. Herzl Tivadar szállt meg. Ennek az egyemeletes háznak földszintű szobájában, ahol dr. Herzl annakidején egy éjszát töltött, az eredeti bútorok még helyükön állanak. Ugyancsak pénteken, Tamuz hó 20-án, Herzl halálának évfordulóján rendezte meg Jeruzsálemben a jobboldali Nemzeti Munkásszervezet impozáns felvonulását, amelyen több ezer ember vett részt. A Nemzeti Munkásszervezet Tamuz hó 20-át tagjai részére munkaszüneti deklarálta és ennek megfelelően mintegy 60 városból, településről és átmeneti táborból érkeztek delegációk a fővárosba, ahol 150 kék-fehér nemzeti zászlóval az élen a város főútjain áthaladva, Herzl sírjához látogattak el. A felvonulásban résztvevő tömeg mintegy két kilométer hosszú távon foglalta el az utakat és a Herzl-hegyen hagyományos gyászművelést tartottak. A felvonulók transzparensek is vittek, amelyeken többek között a következő felirások voltak: „Még meddig lesz a polgárok biztonságát szabad prédá? — Biztosítsátok a munka jogát minden zsidó számára!”

Izrael és a Szovjetunió

(Elsődleges cikk folytatása) — A példák mutatják a feudális Keleten, vagy a kapitalista Nyugaton, mint amit Moszkva és a Kominform lengetett a világnak két tája felé.

A kínai kommunizmus sajátos ázsiai példája is „zavarólag” hatott bizonyos mértékben. De most — mint ha megváltozott volna az eddigi irányzat az összes potenciális „konkurrenciák”-kal szemben a haladás frontjain: Keleten és Nyugaton egyaránt. Moszkva békét — vagy legalább is fegyverszünetet akar: elsősorban ezekkel a konkurrenciákkal. És ebbe a kategóriába esik Izrael is — a Közelkelet második demokráciája Törökország után ami a történelmi sorrendet illeti és első demokráciája, ami a társadalmi, politikai haladás és civilizáció vívmányait illeti a feudális arab körnnyezettel szemben.

Amikor Moszkva megszakította Izraellel a diplomáciai kapcsolatot, olyan politikai irányban haladt, mely inkább a reakciós nacionalizmus tetszését kereste, mint a haladó szellemi körök szimpátiáját és megértését. Nem érdekelte, hogy mit gondolnak és mit mondanak a nyugati értelmiség haladó körei a prágai perről vagy a moszkvai vérvádokról.

Sztálin halála után ebben a vonatkozásban is megváltozott a moszkvai politikai beállítottság. Ma újra súlyt helyeznek a haladó közvélemény és szellemi körök véleményére és rokonszenvére. S ebből a szempontból bizonyos súlya van a zsidó világnak is, mely nem felejtette meg el a prágai per kísérőnéjét és a moszkvai orvosok pellengérré állítását és csak egy dolog homályosíthatja el valamiképpen e nyomasztó emlékeket a nyugati zsidó szférában: az Izraellel megszakított diplomáciai kapcsolat helyreállítása.

Természetesen Izraelnek is fontos érdeke a rendezett diplomáciai viszony felújítása a Szovjetunióval. Komoly problémák előtt áll az izraeli külpolitika a nemzetközi arénában. Az Egyesült Államok új külpolitikai politikájából adódnak ezek a problémák, valamint abból, hogy az Egyesült Nemzetek legközelebbi közgyűlésén (összességétől új ostromnak lehet kitéve Izrael Jeruzsálem ké-

Dr. BATÓ JOMTOV:

A bécsi jóvátételi tárgyalások

Jussát követeli az osztrák zsidóság maradványa

A mult hetén dr. Náchum Goldmann ezen tárgyalások beharangozásaként elvett jelentőségű megbeszélést folytatott Raab osztrák kancellárral a bécsi külügyminisztérium történelmi jelentőségű ballhausplatzi palotájában, amely — a napokban leadott nyilatkozat szerint — derűlátásra jogosít. Ennek utána immár jun. 22-én megindultak Bécsben a gyakorlati tárgyalások a nagy zsidó szervezetek és az osztrák kormány között.

Nagyon bonyolult, szerteágazó anyagról van itt szó, az osztrák zsidóság szomorú sorsát tükrözteti vissza. Sokkal trágikusabb volt ez mint a német zsidóságé, amelynek 1933-tól 1938-ig, több mint hat éven át legnagyobb részt érkezése volt felszámolni és legalábbis vagyoniának egy részével kivándorolni. Az osztrák zsidóságra sokkal később, 1938 március 11-én zúdult rá hirtelen a kegyetlen sors, amely egykettőre hamarosan szétmorzsolta azt a szellemileg és gazdaságilag magas fokot álló, majdnem kétszázézer főnyi zsidó közösséget. Ennek teljes mértékében való elpusztítását kifosztás, megalkalmazás, kiűzés és jó részének meggyilkolása után elősegítette az a körülmény, hogy az osztrák náciok sokkal vadabbak, sokkal kegyetlenebbek voltak, mint németországi elvtársaik. Hissen maga Hitler is felső-osztrák származású volt.

Hogy az osztrák köztársaság a második világháború után újjászületett, ezt a szövetségek 1943 októberében kiadott moszkvai deklarációjának köszönheti, amely Ausztriának, mint a náciok által megtámadott országnak újból való felállítását mint a háború egyik végcélját jelölte meg. Ennek a deklarációnak, amelynek megalkodása valóságos arculütés az igazságot, őriási jelentősége volt és van mind a mai napig, amely Ausztriának a zsidó követelésekkel szemben eddig tanusított magatartásában is visszautkrözdök.

Az eddigi osztrák jóvátételi törvények alapján véve csak azt rendelik el, hogy házak és üzletek, amennyiben megvannak, tulajdonosaiknak visszaadandók. Ezenkívül egy tavaly megjelent törvény a náciok által elszemélytelített lezárásért a fogság tartamára havonként 430 osztrák silling (= kb. 14 dollár) kártalanítás fizetését engedélyezi, de csak osztrák állampolgárnak és annak is csak akkor, ha legalább is hat hónapot koncentrációs táborban vagy tizenkét hónapot börtönben töltött. Ezen szűkszívű törvény ellen a zsidó világszervezetek tiltakozással éltek, rámutattak arra, hogy az osztrák állampolgársági törvény antiszemita szellemben való alkalmazása folytán sok-sok ezer kelet-európai zsidó, aki évtizedeken át élt Bécsben, nem tudott osztrák állampolgársághoz jutni és ennél fogva követelték, hogy azok is megkapják a nekik járó kártalanítást, akik általában Ausztriában laktak — tekintet nélkül állampolgárságukra. Ebben persze beleértették az a tény is, hogy még azon zsidók is, akik a kiűzés idején osztrák állampolgárok voltak, közben nem csak Izraelben, hanem az Egyesült Államokban, Angliában és a góla többi országában is jórészt új állampolgárságot vettek fel. Bárha az amerikai főbiztos is követelte ennek a törvénynek ilyen értelemben való megváltoztatását, ez mind a mai napig nem történt meg, ami bizonyára igen jellemző az osztrák beállítottságra.

Legutóbb még egy jóvátételi törvény jelent meg, amely azonban csak igen kis mértékben érinti a zsidókat. E szerint kártalanítást kapnak az osztrák állami tisztviselők, akiket a náci-időben állásukból elbocsátottak, az

1938-tól 1945-ig terjedő időszakra, amelyre az osztrák, minthogy akkor — amint ők mondják — „idegen náciuralom alatt” sineslett Ausztrian, nem fizetnek nyugdíjat. Egész Izraelben — vasutasokat beleértve — az övezetekkel együtt nincs több mint 19 igényjogosult, mint hogy az osztrák állam már jóval a náci-idő előtt sem alkalmazott már zsidó tisztviselőket. Ugyanígy nem csekély számokat mutat fel az amerikai és angol góla is.

Egyszer már érkekes vitára adott alkalmat az osztrákoknak a moszkvai deklaráción alapuló jogi beállítottsága, amelynek alapján az utolsó években számos zsidó kártérítést igénylőt a német hatóságokhoz utasítottak. Erre a nyugatnémet kormány emberei — a hágal tárgyalások idején — az osztrákoknak alaposan megmondották a véleményüket. Először is, hangsúlyozták a bonniak, nem igaz, hogy Ausztriát a náci megrohanták, hanem igenis az osztrákok meghívták Hitler orszáukba és mikor a Führer bevonulása után népszavazás volt, az osztrák lakosság több mint 99 százaléka a náciakra szavazott. Tudott dolog továbbá, hogy az osztrák náciok sokkal embertelenebbek voltak mint német bajtársaik és a külföldi Gauleiterék egyrésze — mint seiss-Inquart Hollandiában és Dieterle tábornok Litvánban — az osztrákok sorából került ki. Ami pedig azt az érvelést illeti, hogy a náciok kizsartolták Ausztriát, a nyugatnémetek arra hivatkoztak, hogy a náciok óriási összegeket fektettek be az osztrák gazdaságba — mint például a linzi Hermann Göring Werke — amelyek értéke jóval felülmúlja az elvitt pénzeket.

Mindenekelőtt feltűnő, hogy Izrael állama nincs képviselve a bécsi tárgyalásokon és nem is támaszt semmiféle igényeket. Ez is következménye annak a moszkvai deklarációnak, amelyet közvetve az UNO is elismert, eltekintve attól, hogy Izrael már éveken át szoros gazdasági kapcsolatban áll Ausztriával.

A tárgyalásokat az úgynevezett Claims Committee vezeti, amelyben a nagy zsidó szervezetek, mint a Völkert, a Joint, a Zsidó Világkongresszus, a Bné Britrend, stb. továbbá az osztrák származású zsidók szervezeteinek Világ Tanácsa foglal helyet.

Kétféle követeléseket terjesztett ez a bizottság az osztrák kormány elé: az általános jellegű egyéni követeléseket és az örökösök nélkül maradt zsidó vagyonért való kártalanításra támasztott igényt.

Az egyéni követelések nagyjában a következők: Az állami és magán tisztviselők nyugdíjainak, hadi- és egyéb rokkantak járadékának visszamenőleg és folytatódóan való utalása, a szabad foglalkozást üzőnek foglalkozásuktól való megfosztásáért, a kivándorlókat által fizetett nagyszegű zsidó adóért, valamint a tőlük elkobzott ékezekért, készpénzért, bankszámlákért való kártalanítás, a butorok, amelyeket a zsidóknak a lakásban kellett hagyniok, valamint a poggyász és liftek ellenértéke és végül az életbiztosítási összegek kifizetése. Ha az emberek számba veszi, hogy az osztrák zsidók legnagyobb része teljesen anyagi eszközök nélkül érkezett Erec Jiszráelbe és a góla országába, akkor meg fogja érteni, hogy mily óriási jelentősége van ennek a kártalanításnak.

Ugyanezt a célt szolgálja az örökösök nélküli vagyonért, amelyet szakértők 800—900 millió dollárra becsülnél, követelt kártalanítás. Az ezért kért globális össze-

get a tervezet szerint nagy zsidó szervezetek, továbbá az amerikai és jiszráeli osztrák származású zsidók szövetségei között fogják felosztani, továbbá a bécsi zsidó község a kártérítési szerződés tartamára nagyobb évi hozzájárulást fog kapni. A tervezet értelmében az osztrák szövetségek — így Izraelben is — aggók házá, segély s kölcsönpenztárakat fognak létesíteni. Azonkívül még tervbe van véve — és ez egyuttal az osztrák zsidók történetének lezárása — a Gáluti Enciklopédia keretében az osztrák zsidók történetének megírása.

Nem könnyű dolguk lesz a zsidó képviselőknek a tárgyalási asztalnál, mert az osztrákok — mi türes-tagadás — nem nagyon akarnak fizetni és igyekezni fognak a megbeszéléseket, amennyire csak lehet kihuzni. A politika is belejátszik, amelyet Ausztriában két párt ural: a keresztény szocialista és a szociáldemokrata. Felesleges sokat beszélni a keresztény szociálistákról, akik Lueger örökének örökei. De a szociáldemokraták sem barátaink. A bécsi szociáldemokrácia mindig antiszemita színezetű volt. A berlini nagy Encyclopaedia Judaicában én írtam meg az osztrák antisemitizmus történetét, amelynek utolsó bekezdését az osztrák szocialisták zsidógyűlöletének szenteltem. Amikor a bécsi egyetememen a náci először támadták meg a zsidó diákokat, azt írta az Arbeiter-Zeitung: „Mit történünk mi azzal, hogy a horogkeresztesek a horogrukkal veszekednek?”

Erthető tehát, hogy a tárgyalások nem fognak oly gyorsan befejeződni, de — már csak a német példa hatása és Amerika befolyása alatt, valamint az osztrákoknak a békeszerződés iránt való vágyakozásuk közepette — mégis várható, hogy belátható időn belül kielégítő módon fognak végződni. Minél előbb fejeződnék be, annál többet lehet tenni a szegény öregek érdekében, akik bizony nem sokáig várhatnak már.

Előbb említettem, hogy az osztrák zsidók történetének lezárásáról van szó. Mert az a 9.500 főnyi zsidóság, amely ma Bécsben él — a vidék alig jön számba — bizony nagyon furcsa közösség amely semmiképpen sem emlékeztet a régi zsidó községre. Lengyel táborlakók, magyarországi menekültek, vagy kétezer bécsi zsidó, aki a vegyesházasságok köszönheti, hogy átvészelte a háborút ezek alkotják a mai bécsi zsidóságot. Három évvel ezelőtt, amidőn Bécsben voltam, előtt Tel-Avivból Annita Müller-Cohen, aki egykor Bécs zsidóságának vezető asszonya volt, hogy Chajes főrabbi és ismert cionista vezető maradványainak Izraelbe való átvitelét nyelje lisse. Ennek során a cionista vezetőség és azután a zsidó község előjárósága ülést tartott, Legnagyobb remélésünkre a jelenvalóknak legnagyobb része — beleértve a jelenlévő saláchokat is — még soha életükben nem is hallottak Chajes nevét, aki 25 évvel ezelőtt nemcsak Bécs, hanem az egész világ zsidóságának disze és büszkesége volt...

Ma és holnap

lajstromozás, orvosi vizsgálat és rendes katonai szolgálata jelentkeznek azok a lányok, akik 1935. szeptember 28., és 1936. március 23. közt születtek és vezetéknévüknek kezdőbetűje I-H (hé-váv).

Hadügyminisztérium
Emberi erő-osztály
Sorozási hivata.

-RÁDIÓ-

6.30: Máj tovu. - 6.45: zenélő óra, 7: hírek, 7.10: reggeli könyvnyű zene, 12: szórakoztató zene, 12.50: a házilasszony kivánság-műsora, 13.30: hírek, 13.45: zongoraszámok, 16: szórakoztató zene, 17: tánczene az ótórai teához, 17.45: ifjúsági műsor, 18.15: hírek, 19: a Kól Jiszráel zenekarának hangversenye, vezényel Heinz Freudenthal; Mozart: Csodagyerekek, 20.24: T'nách részletek, példapaszédek 1-2, 20.30: hírek, - 20.45: az izraeli filharmonikus zenekar hangversenye, Rafael Kubelick vezényletével, szölistá Pártos Odón (Bach, Brandenburi koncert, Pártos; Zsolttárenék órácsára és zenekarra), 21.30: Artur Schnabel zongoraszámai, 22: izraeli dalok, Batja Chamadi előadásában, 22.20: könnyű zene, - 23: híresszefoglalás.

Párhuzamos műsor: 13.45: angol hírek, 14: francia hírek, 16: vasárnapi zene a keresztény hallgatóknak, 17.35: izraeli zeneszerzők műveiből, 18.30: francia hírek, 19.30: jiddis adás, 20: román műsor, 20.15: magyar műsor, 22.15: angol hírek.

Kölcsönt ad Petach-Tikván

minden értékre: Lombard' Guttman-u. 4.
(*) (9-1, 5-7.) Vezető: Schwimmer Endre.

Nyári nadragók:
Kammgarn 7.900-161 Tropicál 6.250-161
Amerikai gabardin 10.500-161 Nyári kabátok . . . . . 13.- -161

M. PRESSLER TEL-AVIV
Ben Jehuda 20.

SPORT

A Hápoel országos atlétikai bajnoksága

A Hápoel sportközpont ezúttal atlétikai bajnokságának döntő szakmai két napot látott meg a tel-avivi Makkabi sporttelepen. A versenyen két új országos rekordot ért el, egy rekordot beállítottak és ezennel két új Hápoel-rekord is született. Az országos rekordok a következők: 100 méteres síkfutásban 12.9 másodpercet ért el a régi rekordot beállította. Új ifjúsági rekordot ért el 1500 méteren M. Berdicevszki a tel-avivi Hápoel atlétája, míg Szadek 1500 méteren és Kusnir rudugrásban javította meg az eddigi Hápoel-rekordot. Kiemelkedő eredmények: 1500 méteren Z. Szadek (Gán Smuel) 4:12.4 perc új Hápoel-rekord; rudugrás B. Kusnir (Hápoel Izrael) 3.11 méter, új Hápoel-rekord; súlylökés: S. Soham (Givat Hasosá) 13.13 m.; gerelyvetés: V. Mandelbraut 53.29 méter; A. Gluck (tel-avivi Hápoel) 100, 200 és 400 méteren hároms bajnokságot nyert. A nők eredményei közül Krivicki 1.51 m. magasugró országos rekordja és távolugrásban elért 4.89 méteres eredménye, valamint D. Kleinmann (Petach-Tikva) 12.9 perces eredménye említésre méltó.

Az ifjúsági Berdicevszki 4:25.4 perc alatt új országos ifjúsági rekordot futott.

A versenylevel kapcsolatosan a ifjúsági csapatbajnokságot is rendezték, amelynek eredménye:

- Hápoel Jeruzsálem 221 pont,
- Hápoel Tel-Aviv 186.5 pont,
- Mosad Maszari 160 pont.

A versenyen közel 200 atléta indult az ország minden részéből.

A Makkabi Petach-Tikva országos úszóversenye

Hat Makkabi egyesület 55 úszója vett részt Petach-Tikva-ban a Makkabi Absalon úszóversenyben megrendezett országos versenyen. Az eredmények közepesek; kiemelkedik az ifjúsági 100 méteres gyorsúszásban J. Benus (Hafia) 1:08 perces ideje és az ifjúsági Traubner (Brit Makkabi Atid) 66.2/3 méteres gyorsúszó eredménye; 46.9 másodperc.

Szilárdi Gyermeklételek a rendbontó boxolók ellen

A múlt héten a Ziratronban lezajlott Makkabi Tel-Aviv-Besar Tel-Aviv boxversenyen hatalmas botrányt okoztak a Betár versenyzői, akik az egyik vezető bíró meg is verték. A szövetség fegyelmet bízottágra N. Hanimov és S. Bar-Clon Betár versenyzőket, akik a tetlegességet elkövettek, három évre, 1956 június 30-ig, minden versenyen eltiltotta, a Betár trénerét, Szegált 6 hónapra, f. évi december 31-ig minden funkciótól megfosztotta, az egyesület pedig 4 hónapra felügypeltette versenyrendezési jogját.

A Hápoel országos kosárlabdabajnoksága

Tegnap végződött a Hápoel sportközpontban, kosárlabdabajnokságában a B. csoportok körmérkőzése, amelyben közel 180 csapat vett részt. A férfiak bajnokságában első Bet Alfa, második Hefelba, harmadik Givat Brenner, negyedik az Egezet csapata. A győztes csapat 64:19 arányban nyert a Hefelbá ellen, 59:47-re győzte le a Givat Brenner és 62:25 arányban az Egezet csapatát. A nők bajnokságában első Háfáon Tel-Aviv, második Tel-Aviv Hadrom; a döntő eredménye 20:16.

LABDARUGÁS

A másodosztályú labdarúgó bajnokságban a Hápoel Rison Le-Cion Jaffán (3:0) arányban legyőzte a Hápoel Rechovotot.

Tornabemutató Rámát-Avivban

A hét végén Rámát-Avivban szombat a Brit Makkabi Atid férfi tornacsapata az egyesület kerti ünnepén. A sokszáz vendég között Jozsef Szafir közlekedésiügyi miniszter és Irving Miller, az amerikai konzul szavazott elnöknek megjelentek. Hatalmas társasul jutalmazta a közönség a tornászok remek kivételű nyújtó- és korlátgyakorlatait. Ezra Strin, Emil Farkas, Nizim Tubal, Amnon Loszki a nemzetközi tornaszövetség megközelítő produktókkal igazolták óriási fejlődésüket és nagy sikere volt Kaiman Baron és Avram Szinai szabadoskivitelei gyakorlatiaink is. A veteránok tornaművészetét Pabi Feldstein csillogtatta. A tornabemutató vezetését Dickstein Zoltán látta el.

A wimbledoni teniszbajnokság férfi egyes ünnepélyes (USA) nyerte. A közel két hét óta folyó wimbledoni férfi bajnokság döntőjében a várakozásnak megfelelően Seixas, az amerikaiak egyes számu versenyzője három - aránylag könnyű szettben - győzött Nielsen (Dánia) ellen 9:7, 6:3 és 6:4 arányban.

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA:

ELADÁSOK KEZDTE: 1/4, 1/8, 1/10

ALLENBY: Tom Brown's school days

ARMON DAVID: Botrány (Globohomelen)

ARGAMAN: Flash Gordon

CHEN: Rebecka (A Manderley ház asszonya)

EDEN: A boldogság felé

ENZLER: Madness of the heart

MIGDALOR: Abbandonata

MUGRABI: Montana város ege

OPHIR: Adorables créatures

ORION: Assignment - Paris!

SHEROT: Blood and Sand

TAMAR: Paula

TAMAR: Paula

JAFFOR: JAFFA: Ót ujj

RECHOVOT: JAFFA: International spy

Hogyan kerültek vissza a Finaly-gyerekek Franciaországba

— Párisi levél —

A Finaly-gyerekek visszatérése a legnagyobb szenzáció erejével hatott a francia közvéleményre. Ez a hír az első nap háttérbe szorított minden más világeseményt. A páratlan érdeklődés arra késztette a katolikus egyház vezetőit, hogy sajtókonferenciát hívtak össze és ismertették az elrabolt gyermekek visszatérésével kapcsolatos részleteket.

Az egyház tisztában van azzal, hogy eljárását enyhén szólva furcsáják: az egyház ugyanis folyton azt állította, fogalma sincs arról, hová rejtették el a gyermekeket, viszont abban a pillanatban, amikor az egyház valóban akarta, hogy a gyermekeket hozzák vissza Franciaországba, a lyoni érsek megbízottja átment Spanyolországba és rögtön megtalálta őket.

Franco tábornok kíváncsára küldték vissza a gyerekeket

A sajtóértekezleten a katolikus egyház részéről Chaillaux kanonok jelent meg, míg a zsidó hitközségek tanácsát, a Consistoiret, Monsieur André képviselte. Chaillaux kanonoknak — aki egyébként a német megszállás alatt is kitünt zsidómunkálatával — nagy része van abban, hogy ez a tragédia, legalább is az ügy mai állása szerint, happy-éndel végződött.

A pap szerint az érsek kiküldötte, Germaine Riviere apáca valóban nem tudta, hol vannak a gyermekek. Az apáca hetedszer és egyben utoljára utazott Spanyolországba személyes levél alapján, amelyet az érsek a spanyol külügyminisztertől kapott és amely szerint Spanyolország ki fogja adni a gyermekeket. A levél hangsúlyozza, hogy Franco tábornok kifejezett óhajára történik a dolog. A spanyol kormány nem akart konfliktusba kerülni a baszk lakossággal, amely igen vallásos és amelyre csak vallásos fórum tud hatást gyakorolni. Az apáca ezért fordult a san-sebastiani püspökhöz, aki egy bizonyos Le Pére nevű baszk papot küldött, hogy az egyház nevében járjon el a baszk parasztoknál. A pap, aki a baszk-vidék francia oldalán lakik, ezzel a különleges megbízással utazott Spanyolországba és közölte a baszkokkal a következőket: „A katolikus egyház azt akarja, hogy adjátok vissza a gyermekeket és hogy keresztény lelkiismereteket tisztá legyen. Ezt mondta az érsek és az én véleményem is, aki közületek való vagyok. Ezt mondják a papok, akik átadták nektek a gyermekeket, amikor keresztény lelkiismeretük ezt így kívánta és ma azt mondja nekik lelkiismeretük, hogy adjátok vissza a gyermekeket.”

FELHÍVÁS

Ezúton közöljük a magyar jussal, hogy 4 éve fennálló mosávkuba felvesszünk — 35 éves korig — családos chavérokat.

A mosáv Beér Séva ipari negyedében van. A chavérok kapnak kétszobás lakást, 10 dunám öntözött területet és a szokásos állatállományt.

A mosáv az új tagoknak állandó belső munkát biztosít az építkezés tartama alatt. Jelentkezés az összes HOH helyi csoportoknál, július hó 15-ig. Július hó 20-án az összes érdeklődőket leviszük a mosávra, hogy a helyszínen adhassunk felvilágosításokat.

MOSÁV OMER.

„Paradise” patent szapa 140.- font

4 ajtos politurózott szekrény, tükrrel 120.- font

Politurózott asztal 4 db kárp. székkel 120.- font

„DETA”

JAFFA, 342. es utca 3 szám. (A posta mellett.) (*)

A kanonok kihangsúlyozta, hogy a baszkok meggyőződtek a követelés igazságos voltáról, még mielőtt a legfelsőbb bíróság meghozta volna döntését a gyermekek visszaszolgáltatására vonatkozólag.

A sajtókonferencián M. André a zsidó hitközség nevében a következő megható felhívással fordult a sajtóhoz: „Nagyon kérem Önöket, emlékezzenek arra, mindent megtettünk, hogy a gyermekek sok évi izgalom után visszanyerjék nyugalmaikat. Ha tudni fogják, hogy a villa körül, amelyben laknak, fotóriporterek leselkednek rájuk és minden léptüket lenyomozzák, képtelenség lesz normális embereket nevelni belőlük.”

Ostromolják a villát

Ennek a felhívásnak azonban nem volt sok fogantatója és a kíváncsiak olyan ostromot indítottak André Wheel saint-leonardi villája ellen, amely felülmúlt minden képzeltet.

Mint ismeretes, alig hogy a gyermekek átlettek a spanyol-francia határt, ismét „eltűntek” és az újságírók nem bírtak nyomukra akadni az egész hosszú út mentén, míg nem érkeztek meg célpontjukhoz. Itt azonban már nem lehetett őket elrejteni. A korareggi órákban az egész vidék lakossága gyűlt össze a villa körül és a zsufoltság olyan nagy volt, hogy rendőrségnek kellett kivonulnia, amely torlaszokat állított fel. A bejáratnál több mint száz újságíró és fotóriporter várakozott türelmesen. Szombat este háromnegyed kilenckor motorbiciklis rendőrök szíriénája hallatszott. Ezek a kerékpáros rendőrök nyitották meg az utat annak az autónak, amelyben a gyerekek utaztak Riviere apáca kíséretében. A gyermekek nyomban eltűntek a kapu mögött, de az újságírók nem mozdultak el onnan mindaddig, amíg nem engedték meg, hogy néhány percre belépjenek a villába.

Interjú a gyermekekkel

A két gyermek egymás kezét fogva jelent meg az újságírók előtt. Látszik rajtuk a fáradtság és a megdöbbenés. Az idősebbik szemüveget visel. Mielőtt elhagyta Franciaországot nem viselt szemüveget. A gyermekek meghittak. Az újságírók kérdéseire elmondják, hogy kötelezték őket, hogy tartsák titokban azt a helyet, ahol Spanyolországban elrejtették őket. De azt mégis elmondják, hogy elválasztották őket egymástól (hogy nehezebben találják meg őket). A gyermekek maguk nem tudják mi fog velük történni. Ők kérdezték az újságíróktól: „Es most mi fog történni velünk, Franciaországba maradunk, vagy külföldre visznek bennünket?” (Izraél nem említték).

— És ti mit akartok? — kérdeik tőlük az újságírók.

— Mi Franciaországban akarunk maradni. Látni akarjuk a Louvre-múzeumot és fel akarunk menni az Eiffel-toronyba.

Sisakli tábornok négy éves politikai vezérsereplésének a lényege az, hogy bár 1951 decemberéig a régi politikai pártok életben, sőt névleg hatalmon maradtak, a tényleges uralom az utolsó négy évben csakis az ő, és az általa megszervezett Deuxime Bureau kezében volt. Nézeteltérései a pártokkal 1951 végén kezdődtek és ezek folytán lassan valamennyi pártot feloszlatta és a hatalmat egy Fawzi Selo nevű ezredes bajtársa vezetése alatt álló bábkormányra juttatta, „amíg a helyzet meg nem érik a normális parlamentári élet visszaállítására.” Azóta nincs Szíriában olyan politikai vagy gazdasági döntés, amely ne menne keresztül Sisakli asztalán. Természete senki mindezt az ország adminisztrációjának a rovására ment és széleskörű elégedetlenséget vont maga után. Sisakli az elégedetlenséget a sorozatos tisztogatással kirostálta a vezérkarból — az utolsó tisztogatás 1952 decemberében történt; ugyanakkor egy ellene irányuló polgári összeesküvést is megfuzított és ezalkalmmal a még megmaradt pártok legbátrabb és legszókimondóbb vezetőit részint letartóztatta részint menekülésre készítette.

Ugyanakkor Sisakli tábornok, Kemál mintáját véve alapul, elhatározta, hogy nemzeti egység pártot rendszert vezet be és nekilátott az Arab Felszabadítási Mozgalom megszervezéséhez; ezideig az u. n. politikai előlekegek még nem csatlakoztak le a párthoz, akik igen, sietve magyarázzák, hogy kényszerítve voltak rá. Kivéve néhány kompetens magasállású tisztviselőt, akik herculeszi munkát végeznek az ország adminisztrációjának fenntartásában, Sisakli vezérkarában feltűnően kevés a figyelemreméltó egyéniség. A szíriai népi kritikus természetű és az intelligencia nagy része kétségtelenül nem szimpatizál a tábornokkal. Nehéz megmagyarázni, hogyan tudja magát ilyen hosszú idő óta hatalmon tartani.

Népszerűségét főleg az alsó rétegek támogatásának köszönheti, melyek — bár erre még kézfogható bizonyítékokkal nem szolgál — meg vannak győződve, hogy Sisakli egy népjelölt állam felépítésére törekszik; ugyanancsak élvezi a gazdasági körök ama elemeinek bizalmát, melyek kitűnő leheteket csináltak a libanoni nagykereskedelem elleni diszkrimináció következtében. Jelentős támogatást élvez az asszonyok részéről, akik hálaeset neki az emancipációjuk terén elért nagy haladásért. De életbemaradásának titka elsősorban a fegyverkezési politikájának köszönhető. A „palesztinai kérdésben kétségtelenül a a legselelősebb és legirredetább arab vezérpolitikus, a Saladin, akire Palesztina „felszabadítása” váromihelyt az égető belső problémák megoldást nyertek. Az egyetlen rész, mely nem tapsol szívből ennek a politikának, a nagytöke, mely megfelelő egyenes adózatánsi rendszert híján, kénytelen a fegyverkezési számlák oroszlanrészét saját zsebéből fizetni.

A bonni parlament megszavazta az egész kártérítési törvényt

Bonn (STA). — A nyugat-német parlament csütörtök este nagy szótöbbséggel megszavazta a náciáldozatok egyéni kártérítéséről szóló törvényt. A kommunisták a törvényjavaslat ellen szavaztak, míg a bajor párt képviselői tartózkodtak a szavazástól.

A törvény négytízmillió német márkában (kb. 1000 millió dollár) állapította meg a kártérítési összeg keretét, amit tíz év alatt fognak folyósítani. Hozzávetőleges becslés szerint a náciáldozatos zsidó áldozatainak az összegnek a felét, körülbelül 500 millió dollárt fognak kapni, míg a másik felét részint németek, részint más európai nemzetek egykori KZ foglyok kapják meg.

Az új törvény, melynek federatív jellege van, vagyis egész Nyugatnémetországot kívüli fogja helyezni a különböző tartományok (Länder) kártérítési törvényeit. Zsidó szervezők véleménye szerint a törvény sokkal kedvezőbb, mint a jelenleg érvényben levő kártérítési törvények és a német kormány ezzel valóban bevalotta erre vonatkozó ígéretét, amelyet az izraeli kormánnyal és nemzetközi zsidó szervezetekkel kötött egyezmény aláírása alkalmával tett.

Ujabb 150 ezer dunamot fognak öntözni

Chájim Givati földművelésiügyi államtitkár tegnap mezőgazdasági tanács Tel-Avivban megtartott ülésén ismertette a mezőgazdasági fejlesztési terveket és bejelentette, hogy a következő szezonban további 150 ezer dunammal növelik az öntözött földek területét. Az új, sikeres vízfeltárások és az országfejlesztési költségvetésben e célra biztosított 7-8 millió font teszi lehetővé a terv megvalósítását. Ezzel végre lehetővé teszik a mezőgazdasági célokat szolgáló import drasztikus csökkentését, ami eddig minden erőfeszítés ellenére sem sikerült. Az új öntözött területeken takarmánygot, burgonyát, földiogyorót, cukorrépat és tengeri fognak termelni.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

Nyaralási akció.

A HOH nyaralási akciójának keretében napi 5.500 fontért (az 5% városi adó kivételével ebben az árban az összes százeleket belefoglalva) elsőrendű nyaralást biztosít magának és családjának június 1-ig a Sheleg Levanon szállóban. Napi étkezési étkezés hússal és tojással, remek helyi levegő, pompás kirándulási lehetőségek várják Önt. Jelentkezést és rendeljen szobát lehetőleg 10 nappal a nyaralás megkezdése előtt a HOH bármely helyi csoportjánál.

HOH országos központ.

RISON LEON

Ezúton közöljük tagjainkkal és az érdeklődőkkel, hogy minden szerdán este 8 órakor a Florida helyiségben klub-estét tartunk. Minden vasárnap délután 6-7-ig a titkár és minden hétfőn délután 6-7-ig a szociális bizottság fogadóórát tart a Friedmann, féle köleskönyvtárban (Achnad Haam-u. 4.).

TEL AVIV:

Jogügyi tanácsadást igénylőknek felhívjuk figyelmét, hogy a vasárnapi jogügyi tanácsadásra beutalást mindennap kizárólag a délutáni hivatalos órák alatt (10-11-ig) kaphatnak.

PÉNZT

HAIFAN, HERZLU „LOMBARD „TALPIOT”

A szíriai diktátor kilátásai

Sisakli tábornok négy éves politikai vezérsereplésének a lényege az, hogy bár 1951 decemberéig a régi politikai pártok életben, sőt névleg hatalmon maradtak, a tényleges uralom az utolsó négy évben csakis az ő, és az általa megszervezett Deuxime Bureau kezében volt. Nézeteltérései a pártokkal 1951 végén kezdődtek és ezek folytán lassan valamennyi pártot feloszlatta és a hatalmat egy Fawzi Selo nevű ezredes bajtársa vezetése alatt álló bábkormányra juttatta, „amíg a helyzet meg nem érik a normális parlamentári élet visszaállítására.” Azóta nincs Szíriában olyan politikai vagy gazdasági döntés, amely ne menne keresztül Sisakli asztalán. Természete senki mindezt az ország adminisztrációjának a rovására ment és széleskörű elégedetlenséget vont maga után. Sisakli az elégedetlenséget a sorozatos tisztogatással kirostálta a vezérkarból — az utolsó tisztogatás 1952 decemberében történt; ugyanakkor egy ellene irányuló polgári összeesküvést is megfuzított és ezalkalmmal a még megmaradt pártok legbátrabb és legszókimondóbb vezetőit részint letartóztatta részint menekülésre készítette.

Ugyanakkor Sisakli tábornok, Kemál mintáját véve alapul, elhatározta, hogy nemzeti egység pártot rendszert vezet be és nekilátott az Arab Felszabadítási Mozgalom megszervezéséhez; ezideig az u. n. politikai előlekegek még nem csatlakoztak le a párthoz, akik igen, sietve magyarázzák, hogy kényszerítve voltak rá. Kivéve néhány kompetens magasállású tisztviselőt, akik herculeszi munkát végeznek az ország adminisztrációjának fenntartásában, Sisakli vezérkarában feltűnően kevés a figyelemreméltó egyéniség. A szíriai népi kritikus természetű és az intelligencia nagy része kétségtelenül nem szimpatizál a tábornokkal. Nehéz megmagyarázni, hogyan tudja magát ilyen hosszú idő óta hatalmon tartani.

Népszerűségét főleg az alsó rétegek támogatásának köszönheti, melyek — bár erre még kézfogható bizonyítékokkal nem szolgál — meg vannak győződve, hogy Sisakli egy népjelölt állam felépítésére törekszik; ugyanancsak élvezi a gazdasági körök ama elemeinek bizalmát, melyek kitűnő leheteket csináltak a libanoni nagykereskedelem elleni diszkrimináció következtében. Jelentős támogatást élvez az asszonyok részéről, akik hálaeset neki az emancipációjuk terén elért nagy haladásért. De életbemaradásának titka elsősorban a fegyverkezési politikájának köszönhető. A „palesztinai kérdésben kétségtelenül a a legselelősebb és legirredetább arab vezérpolitikus, a Saladin, akire Palesztina „felszabadítása” váromihelyt az égető belső problémák megoldást nyertek. Az egyetlen rész, mely nem tapsol szívből ennek a politikának, a nagytöke, mely megfelelő egyenes adózatánsi rendszert híján, kénytelen a fegyverkezési számlák oroszlanrészét saját zsebéből fizetni.

Sisakli ezideig visszautasította az u. n. IV. pont alatt

ti segélyt és még nem nyult hozzá ahhoz a 30 millió dolláros alaphoz, melyet egy UNRWA a palesztinai menekültek végleges végleges letelepítés céljára szavazott meg neki. E tartózkodásnak indoka az, hogy Szíria vonakodik segítséget elfogadni attól a kéztől, melynek Izraél megteremtésében része volt. Ugy látszik ez az álláspon nem vonatkozik az UNO technikai szakértőre.

Külföldi befektetések és kölcsönök nélkül (Szíria a World Bank kölcsönét, melyet az a Latakia kikötő modernizálására, valamint út- és vasutépítésre, öntözőhálózatokra és felszárítási munkálatokra már helyben hagyott, szintén visszautasította) az ország gazdasági fejlődése csigamódban halad. A közlegő népszavazásra való tekintettel azonban nincs kizárólag, hogy Sisakli mégis részánja magát a külföldi segélyt és kölcsönök felvételére, ha azok szépszerűen olyan nagyok lesznek, hogy elfogadásukat személyes diadalként lehetőséges a választóközönség előtt felmutatni.

(The Economist)

Sisakli ezideig visszautasította az u. n. IV. pont alatt ti segélyt és még nem nyult hozzá ahhoz a 30 millió dolláros alaphoz, melyet egy UNRWA a palesztinai menekültek végleges végleges letelepítés céljára szavazott meg neki. E tartózkodásnak indoka az, hogy Szíria vonakodik segítséget elfogadni attól a kéztől, melynek Izraél megteremtésében része volt. Ugy látszik ez az álláspon nem vonatkozik az UNO technikai szakértőre.

HABIMAH MUSORA:

Tel-Aviv, júli 5., vasárnap

SIRJ EDES HAZAM (Zárt előadás a Hitjásvut Háovedet számára)

Perfekt, önálló

FODRÁSNÖT

Jó feltételekkel, azonnalra felvesz:

SALON FRUMA

RECHOVOT,

HERZLU, BET FLORENKO

Ben Gurion és Dinur megvédik az új közoktatási törvényt

A Mápához tartozó tanítók és óvónők pénteken a telavivi Ohel-teremben gyűlést tartottak, amelyen Ben-Gurion miniszterelnök és Bencion Dinur professzor közoktatási miniszter beszélt a közoktatási reformról.

A miniszterelnök azzal kezdte beszédét, hogy az államot 1948 május 14-én hivatalosan kikiáltották ugyan de az államot ténylegesen csak állandó erőfeszítésekkel lehet megteremteni. Be kell ismernünk azt a tényt, hogy még nem lettünk néppé. Egyelőre még csak különböző törzsekből, kulturából, vagy még inkább kulturálatlanságból álló gyűlévész nép vagyunk és annak csak kis töredéke. A közoktatás a nép összeforrásának egyik fontos eszköze. Az iskola azonban nem az egyedüli nevelési eszköz, mert itt van még az utca, a sajtó, az élet valósága, a szokások és hagyományok. A közoktatás terén éppen olyan helyeken támadtak mely szakadékok, ahol nyoma sincs társadalmi és osztályellentétnek, mint például Givat Brenner, Givat Chaim, vagy Ejn Chárod, ahol az emberek a maximuma egyenlőségben élnek és ennek ellenére megtörtént, hogy két apa nem akarta ugyanabba az iskolába küldeni gyermekeit. Mesterséges ellentétet uralkodnak körünkben, mert még nem vagyunk képesek egységes népként élni.

Az új közoktatási törvényt két alapelven nyugszik: A

nép és az osztályok egysítésén, ami arra kötelez, hogy kivétel nélkül minden gyermek részesüljön az oktatásban. A második alapelv, hogy nem akarunk totalitáris közoktatást, mert az ember nem gép, hanem élő valóság, megvan a maga akarat és meg vannak a mahajlamai és ezért az állami közoktatás helyét ad különböző pedagógiai rendszereknek. Ugyanakkor lehetőséget nyújt bizonyos árnyalatok fenntartására a közoktatásban, a kormány felügyelete mellett. Ezek azonban nem jelentik a „zeremek” leplezett fenntartását, mert a törvénynek éppen az a célja, hogy kiirtsa közoktatásunkból a „zeremek” rendszerét. A munkásiskolák zereme sem vált dicseretere a Hisztradrutnak, mert nem volt egyéb, mint fikció, amely egy párt uralmát jelentette a gyermekek lelke felett. A nevelési iránylatok joga nem jelenti azt, hogy a zeremeket rejtett úton vissza akarjuk csempészni a közoktatásba, — jelentette ki Ben Gurion.

Ben Gurion közoktatási miniszter előadásában felsorolta azt az öt alapelvet, amelyen az állami közoktatás nyugszik.

- 1.) Az államnak kötelessége, hogy magára vállalja a teljes felelősséget a jövő nemzedék neveléséért.
- 2.) A közoktatás feletti állami fennhatóság kizárólagossága az állam létéből önként következik.

Transzjordánia sem akarja Jeruzsálem internacionalizálását

Amman (AFP). — Transzjordánia washingtoni nagykövete tegnap közölte az amerikai kormánnyal, hogy a transzjordán kormány nem változtatja meg álláspontját Jeruzsálem kérdésében és továbbra is ellenzi a város nemzetközi státuszát.

Ezzel a lépéssel Transzjordánia megcáfolta az utóbbi évek híreit, hogy az arab államok együttes nyomására Jeruzsálemet a transzjordán kormányhoz járult volna Jeruzsálem nemzetközi felügyelet alá való helyezéséhez.

Szovjetellenes tüntetések Lengyelországban

Berlin (UP). Egyes Kelet-Berlinből érkező hírek szerint a Szovjetunió egyik páncélos divízióját várattal Lengyelországba küldték Németországból, az ott kitört lázongások elnyomására. Meg nem erősített hírek szerint összeállításra került sor lengyel és orosz katonák között, akiket a szovjetellenes tüntetések elnyomására vittek Lengyelországba. Az egyik nyugat-német rádióállomás jelentése szerint

Lengyelországban csatlakozott német területen folytak le. A francia sajtóiroda szerint az első szovjet gépesített divízió, amelyet visszahívtak Berlinből, csupán előző állomáshelyére, a Potsdam melletti Döberitzbe tért vissza. A sajtóügynökség szerint az Oder-Neisse vidéken tényleg tüntetésekre került sor és

a lengyel partizánok ismét felrobbantották a Frankfurt és Bresztlovsk közötti vasútvonalat, aminek következtében a Keletnémetországból Oroszországba induló tehervonatok, amelyek a német repaációk szállítmányait viszik a Szovjetunióba, Frankfurt an der Oderben vesztegelnek.

Kemédséért 14 évre ítélt egy zsidót a eruzsálemi törvényszék

A jeruzsálemi törvényszék pénteken 14 évi fegyházra ítélt egy 38 éves zsidót, aki az állam és a hadsereg titkait pénzért eladta egy elcsúszott árú államnak. A tárgyalást zárt ajtók mögött tartották meg és a közönséget csak az ítélet kihirdetéséig engedték be a tárgyalóterembe.

Dr. B. Hálévi törvényszéki elnök indoklásában elmondta, hogy a vádlott nem volt izraeli állampolgár, de annakidején izraeli szolgálatban állott és az egyik európai államból „megdöbent” adatok hozzászú sorát adta át egy szomszédállam ügynökeinek. Ez a legsúlyosabb bűncselekmény — hangoztatta az elnök — amely nem nyerhet bünbocsánatot, csak a legsúlyosabb büntetés révén, amelyet az izraeli törvénykezés ismer.

A vádlottat a hivatalos titkokról szóló törvényrendelet alapján 14-14 évre ítélték a két ellene felhozott bűncselekményben, az ítélet értelmében azonban a vádlott a két büntetést egy időben fogja letölteni. A vizsgálói fogságot betudják a büntetésbe. A kémet múltév áprilisában tartóztatták le.

Eliezer Kaplan emlékezete

Tel-Aviv. (Az Új Kelet tudósítójától). Eliezer Kaplan volt pénzügyminiszter egyéves Jahzeitja alkalmából Ben Gurion miniszterelnök holnap este Jeruzsálemben anketót rendez az ország élvonalbeli politikai és közgazdasági bevonásával.

Az emlékezésedet Jozsef Sprincák, a Kneszet elnöke fogja tartani, P. Naftali földművelésügyi miniszter „Az állami költségvetés szerepe az ország gazdasági életében” címmel tart előadást, Dávid Horovitz volt pénzügyminiszteriumi államtitkár és a Nemzeti Bank leendő elnöke pedig „Országfejlesztés és gazdasági önállóság” cím alatt fogja ismertetni a megboldogult Kaplan pénzügyi kvalitásait.

MEGNYILIK HAIFAN az első izraeli kadetiskola

Tel Aviv. (Az Új Kelet katonai tudósítójától). Elengendő számú jelentkező esetén, az új tanév kezdetén megnyílik az első izraeli kadetiskola — jelentette be pénteken A. Lepen alezredes a sajtó képviselőinek. Az új iskola tervét a legfőbb nevelési tanács is jóváhagyta.

A kadetiskolát a haifai realgimn. mellett internátusként fogják megszervezni és célja magasszintű katonai kiképzés adni az arra ráteremtett ifjúságnak. Az érettségi vizsga után a kadetiskolát végzett növendék rövid katonai szolgálat után tiszté lép elő. A cél az, hogy ezek később magas parancsnoki teendőket lássanak majd el.

Az iskolában hetedikes, valamint nyolcadikos gimnazisták fognak tanulni és tanulmányaik végeztével a fogják tenni az érettségit. Az érettségi vizsga után kerülhet az egyetemre való felvételüket. Az új típusú iskola különös hangsúlyt fog helyezni a sport és testkultúra fejlesztésére.

A tanév során a katonai kiképzést a délutáni órákban és a nyári vakációban fogják nyújtani. Az iskolát a Karmel-hegyen a realgimnázium közelében készítették el. Az ellátást a hadsereg fogja biztosítani, amelynek tekintetbe veszik majd az ifjúság speciális szükségleteit.

A katonai kiképzésen ki-vüli időben a kadétek nem fognak egyenruhát viselni. Az iskola élén katonatiszt fog állni, aki teendőt egybe fogja hangolni a realgimnázium igazgatójával és tanári karával.

A kadétek napi beosztása a következő lesz: Hat órán keresztül a realgimnázium rendszeres tanítási óráin fognak résztvenni, délután két órát vesz majd igénybe a katonai kiképzés, négy órát szentelnek a házi feladatok elvégzésére, szórakozásra és kultúrunkára, három órát kitűzésre, mozdásra, reggeli tornára, egy óra ebédszünet és nyolc órái alvás.

A kalkulációk szerint egy-egy kadétnak az internátumban való tartása körülbelül ezer fontba kerül egy évben. Ebből a szülőknek 350 fontot kell majd fizetniük, míg 650 fontot a hadügyminisztérium fedez. A szülőknek kell majd gondoskodniuk az egyenruháról és tanszeréről. A kadét szülei kötelezik magukat arra, hogy két évben keresztül taníttatják gyermekeiket az intézetben.

A hadsereg semmiféle kötelezést nem kér a növendékektől arravonatkozóan, hogy tanulmányuk befejeztével a törvényben előírt hosszabbidejű katonai szolgálatot teljesítsenek.

Az intézetbe való felvétel máris megkezdtek és jelenkezi július 31-ig lehet. A jelöltek felvételi vizsgán esnek keresztül és csak jó tanulókat vesznek fel.

Nagy Imre liberálisabb politikát ígér

(Elsődolai cikk folytatása) anyagai. Ezért alapvető változásokat kell eszközölni. „Lassítani kell az új nehézipari vállalatok létesítését és inkább az élelmiszer-termelésre, valamint fogyasztási cikkekre kell helyezni a hangsúlyt.

A magyar gazdaság egész felelősségét meg kell változtatni. A vezérelv: csökkenteni az ipari befektetéseket és növelni befektetéseinket a mezőgazdaságban. A gazdasági politika célja a lakosság élet színvonalának emelése. Ezt a célt azonban nem lehet elérni, amíg meg nem teremtik a szükséges előfeltételeket.

A miniszterelnök ezután kijelentette, hogy a mezőgazdaság eddig el volt hanyagolva és az eddigi kormány ezirányban súlyos hibákat követett el. „Az állam gazdasági életének alapját a magántulajdonban lévő mezőgazdasági egységek képezik — mondta Nagy Imre — és a kormány első feladata, hogy minden módon segítse a mezőgazdát. A kormány garantálni fogja a gazdáknak termésüket, mivel az eddigi túlhajtott kollektivizálás aggodalmakat keltett körükben.

A kormány lassítani fogja a kollektivizálás folyamatát és megengedi, hogy a tagok elhagyják a kollektivákat és ismét magángazdálkodást folytassanak.

Mindazok, akik a kormányt megvételere ajánlották fel földjeiket, visszakaphatják azokat, sőt a kormány segíteni fogja őket ebben.

A kereskedelmi életéről szólva az új miniszterelnök kijelentette, hogy a szövetkezetek semmire sem pótolhatják a kiskereskedőket és az önálló iparosokat. Közölte, hogy a kormány engedélyt ad a kiskereskedőknek és iparosoknak üzemeik újból megnyitására.

Nagy Imre ezután éles szavakkal illette az előző kormányt, hogy nem gondoskodott a lakosság megfelelő életszínvonaláról. „Bőséges élelmiszer-ellátásról kell gondoskodnunk, valamint más fogyasztási cikkekről is, hogy emeljük a munkásság életmódját. Csökkenteni kell a magas árakat. A kormány nem fogja túrni a szükségleten túlrakunkát és biztosítani fogja, hogy a dolgozóknak elegendő idejük legyen üdülésre és pihenésre munka után” — mondotta.

A rendőrség feladatairól szólva Nagy Imre miniszterelnök a következőt kijelentette: „A kormány feladata, hogy a biztonság gondoskodják, de ugyanakkor azért is felelős, hogy minden polgárnak meg legyen a személyes szabadsága. Ezt a kormányt nem nem tartották tiszteltben és sokan elnyomás alatt szenvedtek. Sok embert igazságtalanság ért. Az elnyomás

nak jelképe, hogy a gyűjtő-bázisok jellegűvé vált, mindazokat, akik nem veszélyeztetik az állam biztonságát, megértő elbánásban kell részesíteni és azonnal szabadlábra kell helyezni őket.

A gyűjtőtáborokat azonnal fel kell oszlatni. A szabadon bocsátott foglyok visszatérhetnek a munkába és szabadon választhatják meg munkahelyüket. Azok pedig, akiket elűzték lakhelyükről, szabadon határozhatnak, hogy hol akarnak lakni.

A miniszterelnök feltűnést keltő beszére végén kijelentette, hogy a vallási élet problémájára is hangsúlyozta, hogy ezen a téren is nagyobb megértést és türelmet kell mutatni. „A kormány nem fogja megengedni, hogy erőszakkal lépjenek fel a vallással és a vallási élet megnyilvánulásaival szemben.”

Nagy Imre életrajza Nagy Imre, Magyarország új miniszterelnöke 1895-ben született. Szegény parasztcsaládból származik és a lakatosmesterséget tanulta. Mint inas, a szocialista munkásmozgalomhoz csatlakozott. Az első világháború alatt Oroszországban a komunistákhoz csatlakozott és a forradalom idején részt vett a fehérek elleni harc-

Miller rabbi: Amerika nem változtatja meg politikáját Izraellel szemben

Az amerikai cionisták telavivi székházában pénteken este Irving Miller rabbi, az amerikai cionista szervezet elnöke előadást tartott. Miller megcáfolta a New York Times egy cikkét, amely szerint az amerikai zsidóságnak Izrael iránti érdeklődése csökkent volna. Az új amerikai kormány Izraelhez való viszonyáról szólva Miller rabbi kijelentette, hogy nem áll be változás Amerika magatartásában Izraellel szemben.

Az arabok erős propagandát fejtenek ki, amelyben azt próbálják elhitetni, hogy a „republikánusok korrigálni akarják a demokraták által elkövetett hibákat”, de az amerikai közvéleményt ez a propaganda nem vezeti félre. Tagadhatatlan azonban, hogy az Egyesült Államok kormánya egyenlő elbánásban részesíti az arabokat és a zsidókat, ami a segélypénzek egyenlő elosztásában is megnyilvánul.

Megnyit a szabad szakszervezetek stockholmi konferenciája

Stockholm (UP). — Tegnap ünnepélyes keretek között megnyitották a szabad szakszervezetek nemzetközi szövetségének harmadik kongresszusát, amelyre 55 millió munkás képviselőjében 400 kiküldött jött el az egész világról, közöttük első ízben az izraeli Hisztradrut kiküldöttje is. A kongresszus a svéd parlament épületében tartják meg. A megnyitót bevezető a szövetség elnöke tartotta, aki felhívta a nyugati hatalmakat, hogy udvariasabb hangon beszéljenek a Szovjetunióhoz és ne sértésekkel hadakozzanak.

Apróhirdetések

- HASKÓ MÉRNÖK CIANÓZ polnák, mely. és szettec bitorokai. Patkány- és zsukirtás, garancával. Tel-Aviv, Hamelech Koresch 16 szám. A1252
- ÖZMÉRETEKET, házvetőnőket, mezepeleket keres, közeviti: Erna Dávid, átlaközvetítő, Tel-Aviv, Ben Jehuda u. 218. délelőtt 10-12, délután 4-6.
- JÓ MŰV. UJ KÖNYVEKET olvashat a Jambor Euseva köcsönkönyvtárból. P. A. Allenby 34. udvarban. Könyveket a legmagasabb áron vásárolunk. A1
- LAKASOKAT, ÜZLETEKET Tel-Avivban, Jaffán és a környéken bérelni a közismert Ringel-iroda, Nachlat Benjamin 39. A6
- CRIF, nagy szoba, konyha, viz-, villany, olcsón kiadó. Menkin, Petach Tikva, Kfar Ganim Alet. GYAKORLOTT űző- és féhérneművarrónt felvez. Ehrenthal, Ramat-Gan, Arlosoroff 18. A1617
- BUTOROZOTT, esendes felszoba flatalemberek szonára kiadó. Haifa, Reh. Hahar 6. A5ch.
- ÖNÁLLÓ FELSGRÉSKESZITŐT állandó munkára keresek. „7/17” jelleg. Haifa, Uj Kelet, Schapira u. 13. A1654
- HAIFAI jömeneteli makolethe be-társulnak. — „Kereskedő” jelleg. Haifa, Uj Kelet, Schapira 13.
- ASZTALOSMÉHELY, kombinált géppel, rakfárral, Tiran eladó. — Mayer Smuel, Tira 78.
- HELYISEG ipari árrammal 700-ért átadó. Haifa, Nordau u. 5. udvarban.
- „DELTA” levelez. fordít. sokszorosít. Tel-Aviv, Achad Haam 31. Nagytemplom mellett. A1614

Pénzt kölcsönözünk népköztud. könyveknek. A kölcsönvevő továbbra is részt vesz a sorolásban. Könyveit szelfunkban tartjuk és állandóan ellenőrzük, hogy kihiúzták-e azokat.
RABEL, T.A., Rotschild 31
Allenby sarok, 2. szoba
Telefon: 4976.

Jó könyvet szeret olvasni? **HADASH!**
Szakkönyvek, szótárak? **HADASH!**
Eladó könyvek? **HADASH!**
A legjobb kölcsönkönyvtár **HADASH!**
Tel-Aviv, Hayarkon ötvenkilenc